

Dokument ze zasedání

A8-0352/2018

24.10.2018

ZPRÁVA

o pečovatelských službách v EU pro větší rovnost žen a mužů
(2018/2077(INI))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodajka: Sirpa Pietikäinen

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU.....	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	21
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU.....	23
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	24

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o pečovatelských službách v EU pro větší rovnost žen a mužů (2018/2077(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. dubna 2017 nazvané „Iniciativa na podporu rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem pracujících rodičů a pečujících osob“ (COM(2017)0252),
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. dubna 2017 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (COM(2017)0253), který předložila Komise,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání¹,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, zejména na její články 1, 3, 5, 27, 31, 32, 33 a 47,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) přijatou v New Yorku dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou ratifikovala Evropská unie i všechny její členské státy,
- s ohledem na cíl udržitelného rozvoje č. 5: dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek, a zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 5.4: uznávat a oceňovat neplacenou péči a domácí práce pomocí zajištění veřejných služeb, infrastruktury a politik sociální ochrany a prosazování sdílené odpovědnosti v rámci domácnosti a rodiny podle zvyklostí dané země,
- s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 10. května 2018 s názvem „Pokrok při dosahování cílů udržitelného rozvoje“,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 7. prosince 2017 o posílení komunitní podpory a péče v zájmu nezávislého života,
- s ohledem na závěry Rady o systému předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti²
- s ohledem na závěry předsednictví Evropské rady ze zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. března 2002 v Barceloně,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2017 nazvané „Akční plán EU na období 2017–2019 – Boj proti rozdílným v odměňování žen a mužů“ (COM(2017)0678),

¹ Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23.

² Úř. věst. C 175, 15.6.2011, s. 8.

- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 3. prosince 2015 nazvaný „Strategický závazek ohledně rovnosti žen a mužů v letech 2016–2019“, a zejména jeho kapitulu 3.1: Zvýšení účasti žen na trhu práce a stejná ekonomická nezávislost žen a mužů (SWD(2015)0278),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 8. května 2018 o rozvoji zařízení péče o děti pro malé děti s cílem posílit zapojení žen na trhu práce, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem rodičů a udržitelný růst podporující začlenění v Evropě (COM(2018)0273),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 29. května 2013 nazvanou „Barcelonské cíle: Rozvoj zařízení péče o děti předškolního věku v Evropě v zájmu trvalého růstu podporujícího začlenění“ (COM(2013)0322),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. února 2011 s názvem „Kvalitní systém předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti“ (COM(2011)0066),
- s ohledem na plán Komise týkající se kvalitního systému předškolního vzdělávání a péče (Ares(2018)1505951),
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 20. února 2013 s názvem „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění¹“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2010 s názvem „Evropa 2020: strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (COM(2010)2020), sdělení ze dne 20. února 2013 s názvem „Za sociální investice pro růst a soudržnost – včetně provádění Evropského sociálního fondu v období 2014–2020“ (COM(2013)0083) a sdělení ze dne 26. dubna 2017 s názvem „Vytvoření evropského pilíře sociálních práv“ (COM(2017)0250),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. června 2014 o strategickém rámci EU pro ochranu zdraví a bezpečnosti při práci na období 2014–2020 (COM(2014)0332),
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2017 o posílení hospodářského postavení žen v soukromém a veřejném sektoru v EU²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii Evropské unie pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2016 o vytvoření podmínek na trhu práce příznivých pro rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem⁴,

¹ Úř. věst. L 59, 2.3.2013, s. 5.

² Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 6.

³ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

⁴ Úř. věst. C 204, 13.6.2018, s. 76.

- s ohledem na své usnesení ze dne 26. května 2016 o chudobě: z hlediska rovnosti žen a mužů¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o pracovnicích v domácnosti a pečovatelkách v EU²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2016 o začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do činnosti Evropského parlamentu³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. září 2010 o úloze žen ve stárnoucí společnosti⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2010 o atypických smlouvách, zabezpečených profesních drahách, flexikuritě a nových formách sociálního dialogu⁵,
- s ohledem na Evropský pakt pro rovnost žen a mužů (2011–2020),
- s ohledem na návrh doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče (COM(2018) 0271), který dne 22. května 2018 předložila Komise, a na jeho doprovodný pracovní dokument útvarů Komise z téhož dne (SWD(2018) 0173),
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2015 a zprávu z roku 2015 s názvem „Sladňování pracovního, rodinného a soukromého života v Evropské unii: přezkum politiky“,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound ze dne 7. prosince 2011 nazvanou „Iniciativy podniků zaměřené na zaměstnance, kteří pečují o postižené děti či dospělé“,
- s ohledem na podkladový dokument nadace Eurofound ze dne 14. července 2013 nazvanou „Péče o děti a závislé osoby: dopad na kariéru mladých pracovníků“,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound ze dne 17. června 2014 nazvanou „Zařízení ústavní péče: pracovní podmínky a kvalita pracovních míst“,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound ze dne 22. října 2015 nazvanou „Opatření na sladění pracovních a pečovatelských povinností v době demografických změn“,
- s ohledem na souhrnnou zprávu nadace Eurofound ze dne 17. listopadu 2016 nazvanou „Šestý průzkum pracovních podmínek v Evropě“,
- s ohledem na studii nadace Eurofound ze dne 28. listopadu 2017 nazvanou „Pečovatelské domy pro evropské seniory: veřejní, výděleční a neziskoví poskytovatelé služeb“,
- s ohledem na průzkum nadace Eurofound ze dne 23. ledna 2018 nazvaný „Průzkum

¹ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 93.

² Úř. věst. C 66, 21.2.2018, s. 30.

³ Úř. věst. C 50, 9.2.2018, s. 15.

⁴ Úř. věst. C 308 E, 20.10.2011, s. 49.

⁵ Úř. věst. C 351 E, 2.12.2011, s. 39.

kvality života v Evropě v roce 2016: kvalita života, kvalita veřejných služeb a kvalita společnosti“,

- s ohledem na společnou zprávu Výboru pro sociální ochranu a Komise ze dne 10. října 2014 nazvanou „Přiměřená sociální ochrana v souvislosti s potřebami dlouhodobé péče ve stárnoucí společnosti“,
 - s ohledem na společnou zprávu Výboru pro hospodářskou politiku a Komise ze dne 7. října 2016 o systémech zdravotní a dlouhodobé péče a fiskální udržitelnosti,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 21. září 2016 k tématu Práva stálých domácích pečovatелů¹,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 16. října 2014 k tématu Rozvoj služeb pro rodiny za účelem zvýšení míry zaměstnanosti a podpory rovnosti žen a mužů v zaměstnání²,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 26. května 2010 k tématu Profesionalizace práce v domácnosti³,
 - s ohledem na zprávu o ukazatelích rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2017: Měření rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2005–2015,
 - s ohledem na studie svého generálního ředitelství pro vnitřní politiky Unie z března 2016 s názvem „Rozdíly mezi muži a ženami v práci, péči a volném čase“ a z listopadu 2016 s názvem „Využití finančních prostředků pro účely rovnosti žen a mužů ve vybraných členských státech“,
 - s ohledem na zveřejnění projektu WeDo pro dobré životní podmínky a důstojnost starších lidí nazvaného „Evropský rámec kvality služeb dlouhodobé péče: zásady a pokyny pro dobré životní podmínky a důstojnost starších lidí, kteří potřebují péči a pomoc“ v roce 2012,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A8-0352/2018),
- A. vzhledem k tomu, že podle článku 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o EU a článku 21 Listiny základních práv je rovnost žen a mužů jednou ze základních hodnot, na nichž je založena EU; vzhledem k tomu dále, že podle článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie „při všech svých činnostech usiluje Unie o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy“; vzhledem k tomu nicméně, že dosažení rovnoprávného postavení žen a mužů je pomalé;
- B. vzhledem k tomu, že evropský pilíř sociálních práv, který společně dne 17. listopadu 2017 vyhlásily Parlament, Rada a Komise, prosazuje základní zásady a jeho cílem je

¹ Úř. věst. C 487, 28.12.2016, s. 7.

² Úř. věst. C 12, 15.1.2015, s. 16.

³ Úř. věst. C 21, 21.1.2011, s. 39.

poskytnout občanům Unie nová práva, například rovnost žen a mužů, rovné příležitosti, podporu pro děti a začlenění osob se zdravotním postižením, což má jednomyslnou podporu orgánů EU a členských států; vzhledem k tomu, že v zásadě pilíře č. 9 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem se stanovuje, že „rodiče a osoby s pečovatelskými povinnostmi mají právo na vhodnou dovolenou, pružné pracovní podmínky a přístup k pečovatelským službám“;

- C. vzhledem k tomu, že v celé Evropské unii je celková míra zaměstnanosti žen o téměř 12 % nižší než u mužů a že 31,5 % zaměstnaných žen pracuje na částečný úvazek ve srovnání s 8,2 % mužů; vzhledem k tomu, že rozdíl ve výši zaměstnanosti mezi muži a ženami v EU stále činí 12 %; vzhledem k tomu, že podle dostupných údajů jsou jednou z hlavních příčin nepřiměřeně rozsáhlé pečovatelské povinnosti žen; vzhledem k tomu, že kumulativní účinek různých kariérních rozdílů dotýkajících se žen v důsledku pečovatelských povinností zásadním způsobem přispívá k nižším mzdám, kratší kariéře a 16% rozdílu v odměňování a 37% rozdílu ve výši důchodů; vzhledem k tomu, že toto zvyšuje riziko chudoby a sociálního vyloučení žen a má negativní dopady, které pocítují rovněž jejich děti a rodiny; vzhledem k tomu, že je důležité překonat rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů, rozdíly v odměňování a ve výši důchodů s ohledem na hospodářské ztráty, které vznikají v důsledku rozdílu v zaměstnanosti žen a mužů a činí 370 miliard EUR ročně; vzhledem k tomu, že poskytování pečovatelských služeb může být navíc prostředkem, jak účinně reagovat na nedostatek pracovních sil;
- D. vzhledem k tomu, že „péčí“ by se měla rozumět práce jednotlivce vykonávaná ve veřejných nebo soukromých institucích nebo v soukromých domácnostech ve prospěch dětí, starších osob, nemocných nebo osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že tuto pečovatelskou činnost by měli v ideálním případě vykonávat profesionální pečovatelé, které mohou zaměstnávat buď veřejné, nebo soukromé subjekty, nebo rodiny, nebo kteří mohou být osobami samostatně výdělečně činnými, ale vykonávají ji rovněž neprofesionální – a neplacení – pečovatelé, obvykle rodinní příslušníci;
- E. vzhledem k tomu, že průměrná doba strávená neplacenou domácí prací a péčí je u žen více než třikrát vyšší než u mužů, což je nejvíce zřejmé u párů, jejichž nejmenšímu dítěti je méně než sedm let, neboť ženy stráví průměrně 32 hodin týdně vykonáváním placené práce, ale 39 hodin vykonáváním neplacené práce, kdežto muži stráví 41 hodin týdně vykonáváním placené práce a 19 hodin vykonáváním neplacené práce;
- F. vzhledem k tomu, že podle údajů Mezinárodní organizace práce odvětví domácí a pečovatelské práce zaměstnávalo v roce 2010 na celém světě přibližně 52 milionů osob a dalších 7,4 milionu pracovníků v domácnosti mladších 15 let, což představuje 5–9 % všech pracovních míst v průmyslových zemích
- G. vzhledem k tomu, že pracovní místa spojená s péčí jsou v mnoha členských státech špatně placena, často pro ně nejsou uzavírány formální smlouvy ani zajištěna další základní pracovní práva a nejsou z profesního hlediska atraktivní kvůli vysokému riziku fyzického a emocionálního stresu, hrozbě vyhoření a omezeným možnostem profesního rozvoje; vzhledem k tomu, že toto odvětví nabízí jen málo příležitostí odborné přípravy, a mezi jeho zaměstnance patří převážně stárnoucí lidé, ženy a migranti;
- H. vzhledem k tomu, že podpůrná opatření, jako např. snížená daňová sazba pro služby

v domácnosti ve Švédsku, daňové úlevy na využití služeb v domácnosti ve Francii nebo obdobná možnost v Belgii, se ukázala jako účinný nástroj ke snižování nehlášené práce, zlepšování pracovních podmínek a poskytnutí standardních pracovních práv pracovníkům v domácnosti a pečovatelům;

- I. vzhledem k tomu, že podle dostupných údajů 80 % péče v celé EU poskytují neplacení neformální pečovatelé, z nichž 75 % tvoří ženy; vzhledem k tomu, že 27,4 % žen pracuje na částečný úvazek kvůli tomu, že pečují o děti nebo dospělé osoby, které potřebují péči, ve srovnání s 4,6% mužů¹; vzhledem k tomu, že poskytování pečovatelských služeb by nemělo nutit neformální pečovatele ke kompromisu mezi jejich pečovatelskými povinnostmi a volným časem, neboť ti, kteří jsou nadále zaměstnáni, musí již nyní vyvažovat své různé povinnosti a využívání svého času;
- J. vzhledem k tomu, že určité vnitrostátní statistiky ukazují, že přibližně 6 až 7 % pečovatelů v členských státech je mladších než 17 let a do pečovatelské péče je zapojeno pětkrát více mladých žen ve věku mezi 15 a 24 lety než mladých mužů v této věkové skupině; vzhledem k tomu, že mladí pečovatelé mohou převzít zásadní povinnosti dospělých a poskytovat péči, pomoc a podporu rodičům, sourozencům, prarodičům nebo jiným příbuzným, kteří jsou zdravotně postižení, trpí chronickým onemocněním nebo mají duševní problémy; vzhledem k tomu, že mladí pečovatelé čelí specifickým překážkám v přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě a při sladování vzdělávání s pečovatelskými povinnostmi, což má rovněž dopad na jejich zdraví a obživu;
- K. vzhledem k tomu, že snížení počtu veřejných pečovatelských zařízení pro děti, seniory a osoby se zdravotním postižením je důsledkem drastických škrtů v rozpočtech členských států v sociální oblasti, které byly koordinovaně zavedeny na základě fiskálních úsporných pravidel a pokynů EU, zejména v období po vypuknutí finanční krize; vzhledem k tomu, že zhoršování veřejné péče je klíčovým příznakem oslabení sociálního státu;
- L. vzhledem k tomu, že finanční krize a uložená úsporná opatření vážně postihla občany a obyvatele EU, prohloubila obavy ze ztráty pracovního místa, chudobu, nezaměstnanost a sociální vyloučení a omezila přístup k veřejným a sociálním službám, nebo tomuto přístupu zcela zabránila;
- M. vzhledem k tomu, že v řadě členských států chybí kvalitní odborné pečovatelské služby, které by byly dostupné všem bez ohledu na příjem;
- N. vzhledem k tomu, že mnoho závislých rodinných příslušníků, kteří potřebují péči, žije v oblastech s trvalým nedostatkem veřejných služeb, kde jim izolace nebo jiné okolnosti ztěžují přístup k profesionálním pečovatelským službám; vzhledem k tomu, že v mnoha případech se o ně starají pouze neprofesionální pečovatelé, kterými jsou velmi často příbuzné;
- O. vzhledem k tomu, že Evropa se potýká s demografickým vývojem, který vede ke zvýšenému výskytu onemocnění souvisejících s věkem a stárnutím obyvatelstva, a tudíž s vyššími pečovatelskými potřebami; vzhledem k tomu, že poptávka po péči

¹ Evropská komise, „Zpráva o rovnosti žen a mužů z roku 2018“.

nárůstá a zároveň jsou pečovatelské povinnosti nerovnoměrně rozloženy mezi ženy a muže, přičemž ženy nesou nápor zátěže kvůli stereotypním genderovým úlohám, které v evropské společnosti stále převládají; vzhledem k tomu, že rostoucí počet starších osob, klesající počet osob v produktivním věku a úsporná rozpočtová opatření týkající se rozpočtu mají významný dopad na sociální služby, což bude mít dopad také na osoby, které musí spojovat pracovní povinnosti s pečovatelskými povinnostmi za často problematických okolností;

- P. vzhledem k tomu, že podle odhadů bude obyvatelstvo EU stárnout a podíl obyvatel nad 65 let vzroste ze 17,1 % v roce 2008 na 30 % v roce 2060 a podíl obyvatel nad 80 let ve stejném období stoupne ze 4,4 % na 12,1 %;
- Q. vzhledem k tomu, že starší osoby čelí většímu riziku chudoby než obyvatelstvo obecně, přičemž v roce 2008 čelilo tomuto riziku přibližně 19 % osob starších 65 let, zatímco v roce 2000 to bylo 17 %; vzhledem k tomu, že tento podíl je o 5 % vyšší u žen než u mužů;
- R. vzhledem k tomu, že starší osoby jsou někdy diskriminovány na základě věku či pohlaví a že zneužívání starších osob, které se vyskytuje v různých oblastech péče, je sociálním problémem ve všech členských státech;
- S. vzhledem k tomu, že v současnosti většina vnitrostátních modelů politik v oblasti pečovatelských služeb není vhodná k naplnění potřeb stárnoucí společnosti v Unii, a vzhledem k tomu, že většina členských států dosud v rámci jejich příslušných politik a iniciativ a systémů v oblasti sociální péče nevyřešila demografické výzvy;
- T. vzhledem k tomu, že ačkoli počet pečovatelských domů pro starší osoby za posledních 10 let stoupl téměř ve všech členských státech, poptávka stále převyšuje dostupnost nezávislého bydlení a služeb podpůrné péče; vzhledem k tomu, že je naléhavě třeba dalších investic do komunitních nebo domácích služeb dlouhodobé péče, neboť každý má právo na nezávislý život, podpůrné služby a začlenění do komunity; vzhledem k tomu dále, že nedostatek členěných informací na vnitrostátní úrovni, včetně informací o finančních investicích, a nedostatek ukazatelů kvality způsobuje, že tuto důležitou součást pečovatelské infrastruktury je obtížné monitorovat a posuzovat a vydávat doporučení pro přijetí rozhodnutí;
- U. vzhledem k tomu, že barcelonské cíle týkající se zajištění péče pro alespoň 33 % dětí do tří let (cíl 1) a alespoň pro 90 % dětí ve věku od tří let do dosažení věku povinné školní docházky (cíl 2) byly od roku 2002 splněny pouze ve 12 členských státech, přičemž v některých členských státech je míra splnění cílů znepokojivě nízká, což je třeba považovat za neúspěch EU při plnění těchto cílů;
- V. vzhledem k tomu, že nárůst účasti žen na trhu práce zvyšuje potřebu vysoce kvalitní a cenově dostupné péče o děti a že poptávka po místech v oblasti služeb předškolního vzdělávání a péče v Evropě převyšuje nabídku; vzhledem k tomu, že podle dostupných údajů je péče o děti ve věku do 3 let využívána převážně na částečný úvazek (méně než 30 hodin týdně) ve více než polovině členských států; vzhledem k tomu, že plná účast žen na trhu práce vyžaduje, aby byla dostupná péče o děti na plný úvazek a aby byly splněny požadavky během pracovní doby rodičů;

- W. vzhledem k tomu, že chybí dostatečná infrastruktura poskytující kvalitní a dostupnou péči o děti pro všechny příjmové skupiny, jak dokazuje skutečnost, že z celkem 32 milionů dětí do věku povinné školní docházky v EU má pouze 15 milionů přístup k poskytování služeb předškolní péče¹ a že většina veřejných výdajů členských států na péči o děti je určena pro děti starší 3 let do zahájení povinné školní docházky; vzhledem k tomu, že by se měly zvýšit veřejné investice ve všech oblastech, neboť dostupné údaje v zemích OECD ukazují, že zvýšení investic v poměru k HDP v oblasti pečovatelských služeb by vedlo ke zvýšení zaměstnanosti žen; vzhledem k tomu, že investice do péče o děti představují strategii prospěšnou pro všechny zúčastněné strany a dodatečný daňový příjem vyplývající z vyšší účasti rodičů na trhu práce; vzhledem k tomu, že vysoce kvalitní předškolní vzdělávání a péče doplňují ústřední úlohu rodiny, poskytují řadu krátkodobých a dlouhodobých přínosů pro jednotlivce i celou společnost, včetně osob ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí nebo se zvláštními vzdělávacími potřebami, a účinně potírají nerovnost, která se týká dětí již v předškolním věku, ale také umožňují předcházet předčasnému ukončení školní docházky;
- X. vzhledem k tomu, že poskytování vysoce kvalitního předškolního vzdělávání je účinnou investicí, která poskytuje základy pro úspěšné celoživotní učení, řešení nerovností a výzev, kterým čelí znevýhodněné děti;
- Y. vzhledem k tomu, že v EU žije více než 80 milionů osob se zdravotním postižením, jejichž počet stále narůstá, a každý čtvrtý Evropan má rodinného příslušníka se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že se EU v roce 2011 stala stranou Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a zavázala se k prosazování a ochraně práv osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že s ohledem na tato práva a potřeby osob se zdravotním postižením jakéhokoli věku se v poslední době přechází od ústavní péče ke komunitní péči o osoby se zdravotním postižením;
- Z. vzhledem k tomu, že podle článku 19 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením má každý právo na nezávislý život a začlenění do společnosti, což znamená nejen zajištění nezávislého bydlení, ale i podpůrných služeb odrážejících potřeby osob se zdravotním postižením;
- AA. vzhledem k tomu, že děti a dospělí trpící autismem s nízkou funkčností budou pravděpodobně s obtížemi vykonávat samostatně každodenní aktivity a obecně potřebují pomoc u většiny těchto aktivit;
- AB. vzhledem k tomu, že služby dlouhodobé péče a péče o děti jsou často podhodnocovány a v mnoha členských státech má toto povolání poměrně nízký profil a status, což se projevuje nízkou úrovní mezd, nerovným zastoupením žen a mužů v rámci pracovní síly, špatnými pracovními podmínkami a neexistencí formálních pracovních smluv;
- AC. vzhledem k tomu, že pracovní místa v rámci formální péče, včetně domácí péče, vyžadují kvalifikované zaměstnance, kteří musí být odpovídajícím způsobem odměňováni²; vzhledem k tomu, že je třeba zajistit odpovídající nabídku kvalifikovaných pečovatелů, neboť rozvoj kvalitních formálních pečovatelských služeb

¹ Plán Evropské komise 2018, Evropské centrum politické strategie (2017), „10 trendů, které mění vzdělávání, jak jej známe“.

² Eurofound (2013), „Péče o děti a závislé osoby: dopad na kariéru mladých pracovníků“.

pro děti, starší osoby a osoby se zdravotním postižením je spojen s kvalitními pracovními vztahy, slušnou mzdou a investicemi do pracovníků, kteří tyto služby poskytují, včetně investic do odborného vzdělávání pracovníků v oblasti péče o děti; vzhledem k tomu, že dobré pracovní vztahy mají příznivý vliv na schopnost pečovatелů sladovat pracovní a soukromý život;

- AD. vzhledem k tomu, že uživatelé dlouhodobé péče mohou mít potíže s dostupností soukromých pečovatelských služeb, které jsou obvykle dražší než pečovatelské služby poskytované veřejným sektorem; vzhledem k tomu, že ženy jsou stále více postiženy než muži kvůli rozdílu v odměňování a rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a musí vynakládat vyšší podíl svých příjmů na dlouhodobou péči;
- AE. vzhledem k tomu, že se uvádí, že, lidé ze znevýhodněného prostředí, například rodiny s nízkými příjmy, osoby žijící ve venkovských oblastech a děti z etnických menšin nebo děti přistěhovalců, se potýkají se specifickými problémy v souvislosti s omezenou dostupností vysoce kvalitních pečovatelských služeb;

Souvislosti v rámci rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem

1. konstatuje, že rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů se značně zvyšují u rodin s dětmi, což odráží skutečnost, že pro ženy je obtížné sladit výchovu dětí a pečovatelské povinnosti s jejich prací kvůli nedostatečné veřejné pečovatelské infrastruktuře a přetrvávajícímu rozdělení práce mezi ženy a muže, které vyžaduje zejména od žen obrovské množství péče, takže ženy věnují poskytování neplacené péče dva až desetkrát delší dobu než muži¹;
2. konstatuje, že čtvrtina žen je stále v kategorii neplacených spolupracujících rodinných příslušníků, což znamená, že za své úsilí nedostávají žádnou přímou odměnu, a že ženy jsou prokazatelně zařazovány do odvětví, která se obecně vyznačují nízkými mzdami, dlouhou pracovní dobou a často neformálními pracovními podmínkami, v důsledku čehož představuje zaměstnání pro ženy nižší finanční, sociální a strukturální přínos než u běžného pracujícího muže;
3. zdůrazňuje, že feminizace chudoby je výsledkem řady faktorů, včetně rozdílů v odměňování žen a mužů, rozdílů ve výši důchodů, pečovatelských povinností a souvisejícího přerušení pracovní kariéry a dále nedostatečných podpůrných a daňových systémů, které mají dopad na domácnosti matek samoživitelek; zdůrazňuje, že k feminizaci chudoby přispívá vícenásobná diskriminace, které ženy čelí mimo jiné na základě své genderové identity, genderového vyjádření a pohlavních znaků;
4. vítá interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv a připomíná jeho zásady, mezi něž patří:
 - rovnost zacházení a příležitostí pro ženy a muže, zejména pokud jde o účast na trhu práce;
 - právo na rovné zacházení a pracovní příležitosti bez ohledu na věk nebo zdravotní postižení;

¹ Údaje Eurostatu z roku 2010. zpráva Komise z roku 2015 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii (2016).

- právo na vhodnou dovolenou, pružné pracovní podmínky a přístup k pečovatelským službám pro rodiče a osoby s pečovatelskými povinnostmi;
 - právo na kvalitní a cenově dostupné služby dlouhodobé péče;
5. vyjadřuje své znepokojení nad nepříznivým vývojem v oblasti rodičovské dovolené a práv spojených s rodičovstvím, jako je stažení návrhu směrnice o prodloužení mateřské dovolené a nedávné rozhodnutí Evropského soudního dvora, které považuje propuštění těhotné zaměstnankyně jako součásti hromadného propouštění za oprávněné; vyzývá Komisi, aby velmi rychle vyplnila mezery v právních předpisech EU;
 6. vítá návrh směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem u pracovníků a pečovatelů, který předložila Komise, a v této souvislosti zdůrazňuje význam individuálních práv na dovolenou a pružné úpravy pracovní doby, jež pomáhají pracujícím sladovat jejich soukromý a pracovní život; připomíná, že politiky týkající se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem by měly pobízet muže, aby se podíleli na pečovatelských povinnostech ve stejném poměru jako ženy; je přesvědčen, že pro účely budoucího vývoje by mělo být cílem postupně rozšiřovat otcovskou a pečovatelskou dovolenou¹ a zvyšovat úroveň dávek, které by měly být přiměřené, zajistiti nepřenosnou rodičovskou dovolenou, zavést záruky v souvislosti s propuštěním, návratem na stejnou nebo podobnou pozici a ochranou proti diskriminaci prováděné na základě rozhodnutí vzít si dovolenou a rozšířit práva osob samostatně výdělečně činných a osob, které si musejí vzít přiměřeně placenou dovolenou, aby mohly pečovat o jiné závislé osoby než děti;
 7. vyzývá všechny členské státy, aby vybízely otce k co největšímu využívání otcovské dovolené, jež je účinným způsobem, jak je podnítit k přijetí odpovědnosti za péči o své děti a rodiny, a účelným prostředkem dosahování skutečné rovnosti žen a mužů;
 8. je přesvědčen, že poskytování pečovatelských služeb by nemělo mít negativní vliv na výši mezd nebo sociální či důchodové dávky pečovatelů; v této souvislosti požaduje zajištění odděleného zdaňování manželů v zájmu podpory rovnosti žen a mužů při provádění politik týkajících se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem;
 9. upozorňuje na obtížnou situaci rodin pečujících o dítě se zdravotním postižením nebo o příbuzného s postižením, neboť v těchto případech jde o celoživotní péči;
 10. upozorňuje na nedostatek odlehčovacích služeb pro rodiče dětí se zdravotním postižením; upozorňuje, že tento nedostatek velmi často vede k tomu, že má rodič zcela znemožněn návrat na pracovní trh; upozorňuje v této souvislosti na alarmující nedostatek zařízení pro osoby s těžkou formou autismu;
 11. je přesvědčen, že každý, kdo potřebuje péči, by měl mít subjektivní právo zvolit si

¹ Jak žádá ve svém legislativním usnesení ze dne 20. října 2010 týkající se návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 92/85/EHS o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (Úř. věst. C 70E, 8.3.2012, s. 162).

kvalitní pečovatelské služby, které nejlépe odpovídají jeho požadavkům na péči a které jsou pro něj a jeho pečovatele vhodné a dostupné; je toho názoru, že bez ohledu na rozdíly mezi uživateli a jejich potřebami by se pečovatelské služby měly rozvíjet s ohledem na jednotlivce, individuálně a komplexně; konstatuje, že rodiny nejsou stejnorodé a že politika a plánování by se měly takové rozmanitosti přizpůsobit;

12. je přesvědčen, že vzhledem k tomu, že se možnosti pečovatelské péče stále rozvíjejí, měly by být odrazem měnící se povahy této práce;
13. domnívá se, že v souladu s právem na dlouhodobou péči zakotveným v evropském pilíři sociálních práv by dlouhodobá péče měla být považována za oblast sociální ochrany, která by měla stanovit právo na kvalitní a individuálně zaměřenou péči pro všechny; dále se domnívá, že jsou naléhavě zapotřebí další investice do cenově dostupných služeb dlouhodobé péče dobré kvality, v neposlední řadě služeb domácí péče a komunitních služeb, v souladu s Evropským pilířem sociálních práv a Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením; vyzývá v této souvislosti členské státy, aby zajistily rovný přístup k pečovatelským službám pro seniory, děti a osoby se zdravotním postižením a/nebo chronickými nemocemi, které potřebují dlouhodobou péči, se zvláštním zaměřením na osoby pocházející ze znevýhodněného prostředí, a aby zajistily spravedlivé zacházení v rámci tohoto odvětví;
14. zdůrazňuje, že dostupnost rozmanité, kvalitní, přístupné a cenově dostupné veřejné a soukromé pečovatelské infrastruktury, služeb a podpory v oblasti péče o děti, starší osoby, osoby se zdravotním postižením a osoby chronicky nemocné či potřebující dlouhodobou péči buď doma nebo v prostředí podobném domácímu prostředí se ukázala být klíčovým prvkem politik týkajících se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a hlavním faktorem podporujícím rodiče, kteří si berou dovolenou, a neformální pečovatele, jako součást úsilí zaměřeného na pomoc ženám, aby se mohly rychle vrátit na trh práce a setrvat na něm; vítá přechod ke komunitním službám v souladu s Evropským pilířem sociálních práv a Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením, přičemž konstatuje, že je třeba tyto služby monitorovat, aby byla zajištěna jejich kvalita; domnívá se, že vysoká kvalita péče vyplývá z vysoké kvality poskytovaných služeb a z rozsahu, v jakém podporují důstojnost a lidská práva příjemců a jak zajišťují začlenění příjemců do společnosti;
15. připomíná, že nedostatek veřejných pečovatelských služeb je hlavním faktorem nedostatečného zastoupení žen na trhu práce, neboť ztěžuje sladění pracovních a rodinných povinností a vede některé ženy k tomu, že odcházejí z trhu práce úplně, pracují méně hodin v placeném zaměstnání a věnují více času plnění neplacených pečovatelských povinností, což má negativní dopad na jejich nároky na sociální zabezpečení, zejména důchody, a vede k tomu, že častěji čelí riziku chudoby a sociálního vyloučení, zejména ve stáří;

Typy péče

16. poukazuje na rozmanitost pečovatelských služeb, jako je předškolní péče a vzdělávání, pečovatelské služby pro starší osoby a péče o osoby se zdravotním postižením a/nebo chronickým onemocněním, které mají dlouhodobé zdravotní a pečovatelské potřeby, a konstatuje, že z tohoto důvodu byly vypracovány různé politické přístupy; je toho

názoru, že péči by mohli poskytovat formální i neformální pečovatelé;

17. je přesvědčen, že přístup k rozvoji pečovatelských služeb by měl zohledňovat všechny kategorie uživatelů a jejich odlišnosti a různé preference typů vyžadovaných pečovatelských služeb, včetně osob pocházejících ze znevýhodněného prostředí, jako jsou etnické menšiny, rodiny migrantů, lidé žijící v odlehlých a venkovských oblastech a rodiny s nízkými příjmy; připomíná, že pojetí rodiny používané v právních předpisech a politikách by mělo být chápáno v širokém smyslu;
18. uznává, že nízké sociálně-ekonomické postavení a nízké úrovně vzdělání představují pro mnoho lidí překážky pro přístup k pečovatelským službám, které řeší pouze problémy, jímž čelí při dosahování rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem; domnívá se, že to vyžaduje explicitní plánování a politiku;
19. konstatuje, že soukromý sektor orientovaný na zisk hraje důležitou úlohu při poskytování služeb dlouhodobé péče osobám se zdravotním postižením a starším osobám a že problémy týkající se dostupnosti a kvality těchto služeb se objevují v celé EU; vyzývá Komisi, aby posoudila situaci na trhu s pečovatelskými službami a zahájila potřebné regulační iniciativy za účelem kontroly a sledování kvality nabízených služeb v tomto prostředí;

Kvalita, cenová dosažitelnost a dostupnost péče

20. je přesvědčen, že pečovatelské služby by měly být koncipovány takovým způsobem, aby nabídly skutečnou možnost volby všem uživatelům, členům jejich rodin i pečovatelům, kteří se o ně starají, ať už se jedná o osoby zaměstnané na plný či částečný úvazek, osoby samostatně výdělečně činné nebo nezaměstnané osoby;
21. je přesvědčen, že ti, kteří plánují, programují a poskytují pečovatelské služby, nesou odpovědnost za zohlednění potřeb uživatelů a že pečovatelské služby pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením musí být plánovány a rozvíjeny za aktivní a smysluplné účasti uživatelů a měly by být navrženy a prováděny použitím přístupu založeného na právech; bere na vědomí pozitivní zkušenosti osob s mentálním postižením a poruchami intelektu získané v rámci rozvoje infrastruktury a služeb, které zlepšují jejich nezávislý život a kvalitu života;
22. poukazuje na to, že poskytování kvalitní péče v EU se velmi liší v rámci členských států i mezi nimi: mezi soukromým a veřejným prostředím, městskými a venkovskými oblastmi a různými věkovými skupinami; bere na vědomí skutečnost, že velkou část povinností v oblasti péče o děti a dlouhodobé péče nesou rodiny, zejména prarodiče v případech péče o děti, což je evidentní zejména v jižní a východní Evropě¹;
23. vyzývá členské státy, aby zajistily dobré pokrytí pečovatelských služeb v městských i venkovských oblastech s cílem zlepšit přístupnost a dostupnost pečovatelských služeb pro osoby pocházející ze znevýhodněného prostředí, včetně osob žijících ve venkovských a odlehlých oblastech;
24. je přesvědčen, že dostupnost vyplývá z kombinace nákladů a flexibility a že by tudíž

¹ Eurofound, Evropský průzkum kvality života z roku 2016: souhrnná zpráva.

měla existovat celá řada způsobů poskytování pečovatelských služeb, jak veřejných, tak soukromých, a pro domácí péči i péči v prostředí podobném domácímu; dále se domnívá, že rodinní příslušníci by měli být buď schopni péči dobrovolně poskytovat, nebo být dotováni, aby mohli pečovatelské služby zajistit;

25. zdůrazňuje, že kvalita pečovatelských služeb by měla být chápána nejrůznějšími způsoby, včetně kvality zařízení a služeb, kvality vzdělávacích programů pro děti, profesionality pečovatелů, kvality prostor a prostředí, úrovně vzdělání pečovatелů a jejich pracovních podmínek;
26. konstatuje, že pečovatelské služby by měly být rozvíjeny tak, aby se posílila kontinuita péče, preventivní zdravotní a sociální péče, rehabilitace a nezávislý život; je přesvědčen, že by se měly podpořit režimy přímé domácí péče, aby lidé, potřebující péči mohli využívat služby kvalifikovaných profesionálů ve svých domovech a žít nezávisle, je-li to možné; je toho názoru, že pečovatelské služby by měly být v případech, kdy je to vhodné, zaměřeny na komplexní podporu rodiny, například pomoc s domácností, doučování a péče o děti;
27. zdůrazňuje, že informace o dostupných pečovatelských službách a poskytovatelích služeb by měly být přístupné rodičům, starším osobám, osobám se zdravotním postižením a/nebo s chronickým onemocněním, které potřebují dlouhodobou péči, stejně jako neformálním pečovatелům;
28. zdůrazňuje skutečnost, že nedostupnost veřejných služeb a příliš vysoké náklady na péči o děti mají negativní dopad na děti z rodin s nízkým příjmem, neboť je znevýhodňují od raného věku; připomíná proto, že prioritou států musí být rozvoj kvalitních sítí veřejné péče pro všechny děti bez rozdílů, které by opakovaly stereotypy třídní hierarchie; zdůrazňuje, že každé dítě má právo na kvalitní péči a na rozvoj v raném dětství, včetně plné škály sociálních podnětů; konstatuje, že přehnané náklady na pečovatelské služby se týkají také závislých osob z rodin s nízkými příjmy a znevýhodňují je;
29. je toho názoru, že nedostatečné investice do vysoce kvalitních služeb péče o děti mladší tří let by prodloužily přerušení pracovní kariéry žen a způsobily problémy při jejich návratu do zaměstnání;
30. vyjadřuje znepokojení nad skutečností, že v posledním desetiletí se téměř ve všech členských státech zvyšoval počet míst v zařízeních soukromé péče o děti rychleji než ve veřejných zařízeních¹;
31. domnívá se, že by měly být posíleny vnitrostátní programy s cílem zlepšit kvalitu života starších žen, zejména žen s chorobami postihujícími paměť, a jejich pečovatелů, jimiž jsou často rovněž starší ženy; navrhuje, aby byla konzultována sdružení zabývající se problematikou Alzheimerovy choroby s cílem tato opatření zmapovat a provést;
32. vyzývá Komisi, aby v souladu se zde uvedenými návrhy vypracovala pokyny pro členské státy týkající se rozvoje komplexních, komunitních a dostupných pečovatelských služeb příznivých pro zaměstnanost a zaměřených na uživatele, které

¹ Eurofound, „Pečovatelské domy pro evropské seniory: veřejní, výděleční a neziskoví poskytovatelé služeb“.

zahrnují péči o děti, pečovatelské služby pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením a/nebo chronickým onemocněním, které jsou založené na účasti zamýšlených uživatelů služeb a na konzultacích s nimi, aby se zajistila dostupnost služeb a uspokojení potřeb zamýšlených uživatelů;

33. bere na vědomí různé postupy v členských státech a zdůrazňuje, že spolupráce a výměna osvědčených postupů na evropské úrovni může podporovat vzájemné učení a vzájemné poradenství mezi členskými státy a přispívat k rozvoji kvalitních pečovatelských služeb podporou a doplňováním opatření přijatých na regionální a vnitrostátní úrovni a také pomáhat členským státům při řešení společných výzev; vyzývá Komisi, aby sloužila jako platforma a usnadnila výměnu zkušeností a osvědčených postupů, pokud jde o kvalitu, přístupnost a cenovou dostupnost pečovatelských služeb, jakož i různé modely poskytování pečovatelských služeb přizpůsobených individuální situaci a finančním možnostem s cílem řešit úkoly v oblasti péče;
34. je znepokojen pracovními podmínkami u mnoha pečovatelských služeb, jako je dlouhá pracovní doba, nepřiměřené platové podmínky, nedostatečná odborná příprava a slabé politiky týkající se ochrany zdraví a bezpečnosti při práci; je znepokojen skutečností, že práce v oblasti péče je z hlediska zaměstnanosti považována za neatraktivní odvětví, které přitahuje převážně ženy a migrující pracovníky; zdůrazňuje, že tyto podmínky mají rovněž dopad na kvalitu poskytované péče; vyzývá proto členské státy, aby přehodnotily péči jako volbu povolání, a vyzývá Komisi, aby ve spolupráci se sociálními partnery vytvořila právní rámec pro minimální normy pro pracovníky v tomto odvětví a zahájila iniciativu týkající se kvality dlouhodobé péče inspirovanou dostupnými dobrovolnými nástroji a iniciativami vedenými občanskou společností, jako je evropský rámec kvality pro služby dlouhodobé péče a nedávný návrh Komise na doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče;
35. vyzývá členské státy, aby sledovaly situaci a zajistily, aby instituce a zařízení, které poskytují péči, byly z hlediska práce bezpečné a motivující a aby se investovalo přiměřené množství finančních prostředků do dobrých životních podmínek a zdraví při práci těch, kteří poskytují péči; je přesvědčen, že zajištění dobrých životních podmínek pečovatelů je zásadní pro předcházení zneužívání osob, kterým je péče poskytována; podporuje v této souvislosti legislativní iniciativy týkající se certifikace a uznávání profesionálních pečovatelů a vyzývá členské státy, aby přijaly opatření ke zlepšení pracovních podmínek pečovatelů, jako je zajištění jejich práv na formální pracovní smlouvu a placenou dovolenou, jakož i výrazné vyšší mzdy v odvětví pečovatelských služeb; dále vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily povědomí veřejnosti o hodnotě pečovatelských služeb s cílem zlepšit postavení této profese a podpořit zapojení mužů do pečovatelských činností;
36. naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila Radě ke schválení program pro evropské pečovatele s cílem určit a uznat různé typy neformálního poskytování péče v Evropě a zaručit finanční podporu pro pečovatele, a také postupně rozvíjet rovnováhu mezi jejich pracovním a soukromým životem;
37. připomíná, že ve svém usnesení ze dne 4. července 2013 o dopadu krize na přístup

zranitelných skupin k péči¹ výslovně požaduje směrnici o dovolené pro pečovatele; konstatuje, že neformální pečovatelé, kteří se rozhodnou poskytovat neformální péči svým příbuzným, by měli dostávat odpovídající kompenzaci a měli by mít srovnatelný přístup k sociálním právům jako ostatní poskytovatelé péče; dále proto požaduje komplexní přístup k řešení problémů neformálních pečovatelů, který jde nad rámec právních předpisů v oblasti zaměstnanosti, jako je trvalá podpora příjmů, přístup ke zdravotní péči, možnost každoroční dovolené a akumulace důchodových práv, aby byly dostatečné, a to i v případě, že úroveň příjmů pečovatelů je v důsledku poskytování neformální péče dočasně nižší, což je situace, která se týká zejména žen; domnívá se, že poskytování pečovatelských služeb by nemělo mít negativní dopad na zdraví a životní podmínky neformálního pečovatele; v této souvislosti vyzývá členské státy, aby poskytovaly odpovídající služby pro oddech a poradenství, vzájemné poradenství, psychologickou podporu, zařízení denní péče a respitní péče pro neformální pečovatele, což by pomohlo zvýšit jejich účast na zaměstnanosti;

38. vyzývá členské státy, aby prostřednictvím pracovněprávních předpisů a právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení zavedly „započitatelnou dobu péče“ jako období, kdy vzniká nárok na důchod, a to jak ženám, tak mužům, s cílem ochránit ty, kdo na čas opustí zaměstnání za účelem poskytování neformální neplacené péče o závislou osobu nebo člena rodiny, a uznat hodnotu práce těchto pečovatelů a pečovatelek pro společnost obecně;
39. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby neformální pečovatelé byli uznáváni jako rovnocenní činitelé v poskytování služeb péče a aby navíc v rámci programů celoživotního učení dále rozvíjely odbornou přípravu a uznávání získaných dovedností neformálních pečovatelů; vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s nevládními organizacemi a vzdělávacími zařízeními poskytovaly podporu mladým pečovatelům; žádá Komisi, aby navrhla akční plán obsahující tato a další opatření k zajištění kvality péče a kvality života pečovatelů;
40. vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s nevládními organizacemi a vzdělávacími institucemi provedly výzkum týkající se počtu mladých pečovatelů a dopadu této úlohy na jejich blahobyt a živobytí a aby na základě tohoto výzkumu podpořily mladé pečovatele a řešily jejich specifické potřeby;
41. vyzývá Komisi, aby při rozvoji výzkumu a politiky, zejména s ohledem na Evropský sociální fond, strategii pro pomoc osobám se zdravotním postižením a program v oblasti zdraví, lépe zohlednila pečovatelské služby a pečovatele;

Cíle péče

42. zdůrazňuje skutečnost, že aktuálním úkolem v oblasti dosahování barcelonských cílů je zvýšení poskytování péče o děti ve věku od 3 do 4 let; vítá doporučení Komise rozšířit cíl strategie Vzdělávání a odborná příprava 2020 tak, aby v zařízeních péče o děti byla dostupná místa pro minimálně 95 % dětí ve věku od tří let do věku povinné školní docházky; vybízí Komisi, aby po konzultaci s příslušnými aktéry, včetně členských států, upravila barcelonské cíle a cíle systému předškolního vzdělávání; vyzývá členské

¹ Úř. věst. C 75, 26.2.2016, s. 130.

státy, aby zvýšily své úsilí o dosažení cílů a umístily poskytování péče na přední příčky svých politických programů; vyzývá členské státy, aby zlepšily vnitrostátní rámce kvality služeb předškolního vzdělávání a péče, a to s přihlédnutím k návrhu Komise na doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče, a vyzývá členské státy, aby přezkoumaly pět klíčových oblastí služeb předškolního vzdělávání a péče, které jsou uvedeny v návrhu: přístup, pracovní síla, učební osnovy, hodnocení a monitorování a řízení a financování; vyzývá členské státy, aby při zajišťování předškolní péče o děti kladly důraz nejen na dostupnost, ale také na kvalitu této péče, především u dětí ze znevýhodněného prostředí a dětí se zdravotním postižením;

43. vyzývá Komisi, aby stanovila ukazatele a odpovídající kvalitativní cíle pro pečovatelské služby pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením a/nebo chronickým onemocněním, které potřebují péči, podobné barcelonským cílům, a to s monitorovacími nástroji, které by měly měřit kvalitu, dostupnost a cenovou dosažitelnost těchto služeb;
44. vyzývá Komisi, aby péči pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením a/nebo chronickým onemocněním zahrnula do svého monitorování a přezkumu údajů v rámci evropského semestru a do výroční zprávy o rovnosti žen a mužů; vyzývá členské státy, aby zvážily začlenění posuzování pečovatelských služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením a/nebo s chronickým onemocněním do svých zpráv týkajících se jednotlivých zemí s ohledem na zpětné vazby od pečovatelů a příjemců péče; vyzývá Komisi, aby údaje o této péči zahrnula do souboru ukazatelů sociálního pokroku, které by měly být monitorovány v kontextu evropského semestru; vyzývá Komisi a Radu, aby tyto sociální ukazatele zařadily mezi pravidla semestru; vybízí členské státy, aby v případě pomalého pokroku přijaly a použily nápravná opatření;
45. dále vyzývá Komisi, aby shromáždila údaje rozčleněné podle pohlaví a vypracovala odvětvově specifické statistiky, srovnatelné definice a ukazatele pro posouzení genderového hlediska, dostupnosti, kvality a účinnosti pečovatelských služeb pro děti, osoby se zdravotním postižením a chronickými nemocemi a starší osoby na úrovni EU a aby současně hledala způsoby, jak zabránit zvyšování monitorovací zátěže kladené na profesionální pečovatele; vyzývá Komisi, aby sledovala vývoj pečovatelských služeb a v případě potřeby připravila doporučení pro nápravná opatření;
46. vyzývá členské státy, aby shromáždily kvalitní údaje o poskytování pečovatelských služeb dostupných pro děti, seniory a osoby se zdravotním postižením prostřednictvím veřejného i soukromého financování, které jsou nezbytné ke sledování situace jako celku a ke zlepšení pečovatelských služeb tím, že si budou všimnout nejen potřeb uživatelů, ale rovněž rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem velkého počtu pečovatelů; vyzývá členské státy, aby v případě potřeby přijaly účinné politické nástroje a nápravná opatření;

Financování péče

47. vyzývá členské státy, aby s cílem řešit stávající nedostatky v oblasti investic navýšily veřejné investice do pečovatelských služeb a infrastruktury pro děti, zejména pro děti v předškolním věku, a do péče o jiné závislé osoby, aby zajistily všeobecný přístup

- k těmto službám, zlepšily kvalitu péče a navýšily investice do zvláštních opatření, která umožní pečovatelům udržovat aktivní profesní život;
48. bere na vědomí nepřiměřený dopad nedostatečných investic do struktur a služeb veřejné péče na rodiče samozivitele, z nichž převážnou většinu tvoří ženy, a na rodiny žijící v chudobě a čelící riziku sociálního vyloučení;
 49. bere na vědomí význam uplatňování hlediska rovnosti žen a mužů ve všech fázích provádění různých politik a především ve fázi plánování; vyzývá členské státy, aby zajistily plné začlenění genderového hlediska do vnitrostátních plánů reforem s podporou nejen Evropského sociálního fondu, ale rovněž ostatních fondů EU poskytujících zdroje pro obecnou sociální infrastrukturu, které by členské státy měly využívat pro rozvoj pečovatelských služeb;
 50. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby proces evropského semestru sloužil realizaci Evropského pilíře sociálních práv, přičemž je nutné ponechat členským státům skutečný prostor pro financování a udržování jejich financování pečovatelských služeb;
 51. podporuje začlenění opatření zaměřených na investice do zařízení péče o děti a na daňové demotivační faktory, které zabraňují druhým výdělečně činným partnerům, zejména ženám, pracovat více či pracovat vůbec, a na další opatření pro řešení rozdílů v odměňování žen a mužů, do doporučení Komise pro jednotlivé země;
 52. vyzývá Komisi, aby posílila poskytování finančních prostředků pro všechny typy pečovatelských služeb, se zvláštním důrazem v případě potřeby na přechod z institucionálních na komunitní pečovatelské služby prostřednictvím Evropského sociálního fondu+ a dalších finančních nástrojů, jejichž účelem je financovat sociální infrastrukturu; vyzývá Komisi, aby posílila poskytování finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) na podporu provozování zařízení péče o děti ve venkovských oblastech a aby dále využívala finanční prostředky z Evropského fondu pro strategické investice (EFSD) na financování projektů v oblasti předškolního vzdělávání a péče; vyzývá Komisi, aby důsledně sledovala vynakládání finančních prostředků EU, zejména v rámci evropských strukturálních a investičních fondů v oblasti služeb sociální péče a dlouhodobé péče, a zajistila, aby byly tyto investice v souladu se závazky v oblasti lidských práv podle Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a Listiny základních práv;
 53. vyzývá Komisi ke zvážení možností přeshraniční přenositelnosti příspěvků na hrazení sociálních služeb v členských státech v tom smyslu, že stát, jehož je osoba občanem, by finančně přispíval na umístění občana v zařízení sociálních služeb i v jiném členském státě (za předpokladu, že takové zařízení ve státě původu není dostupné);
 54. poukazuje na to, že je třeba lépe analyzovat možnosti pro veřejné a soukromé investice do poskytování pečovatelských služeb s ohledem na stávající podnikové iniciativy pro pracovníky, kteří mají pečovatelské povinnosti o osoby se zdravotním postižením a dospělé osoby;
 55. vyzývá členské státy, aby zaujaly komplexní přístup ke všem typům pečovatelských služeb a aby posílily ustanovení pro účinné a synergické využívání příslušných finančních nástrojů EU v oblasti celoživotního učení, výzkumu a rozvoje infrastruktury;

vybízí členské státy, aby upřednostňovaly financování péče o děti a dlouhodobé péče prostřednictvím finančních nástrojů, které jsou k dispozici v rámci příštího víceletého finančního rámce (VFR), zejména stávajícího EFSI, ESI fondů, jako je Evropský sociální fond (ESF) a Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), a EZFRV; dále vybízí členské státy, aby účinněji rozdělovaly své zdroje tak, aby zlepšily přístup znevýhodněných a zranitelných skupin k pečovatelským službám a jejich cenovou dostupnost a aby navrhly účinné modely financování, včetně cíleného financování, které zajistí správnou rovnováhu mezi veřejnými a soukromými investicemi v souladu s vnitrostátními a místními podmínkami;

56. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby měl Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) k dispozici dostatečné zdroje pro sledování rozvoje pečovatelské infrastruktury a provádění politik v oblasti rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, a aby analyzovala, zda a jak tyto politiky dosahují zamýšlených zlepšení v oblasti rovnosti žen a mužů;
57. vítá rozhodnutí některých členských států zavést daňové úlevy pro společnosti, které poskytují svým zaměstnancům péči o děti v zájmu zlepšení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem;

o

o o

58. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Nestejné zapojení mužů a žen v Evropské unii do pečovatelských a domácích prací zůstává i nadále problémem. Index rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2017 zjistil, že celkový trend v Evropě v posledních deseti letech byl negativní: podíl času, který ženy stráví péčí, domácími pracemi a sociálními činnostmi, ve srovnání s muži vzrostl.

Skutečnost, že ženy tráví v porovnání s muži neúměrné množství času vykonáváním neplacené práce, má vážné hospodářské a sociální důsledky. Je to překážka bránící dosažení cílů EU v oblasti rovnosti pohlaví. V konečném důsledku vede k rozdílům v chudobě žen a mužů, které jsou největší mezi seniory. V roce 2014 činil průměrný rozdíl mezi důchody mužů a žen v EU až 40 %, což bylo důsledkem nashromážděných nerovností v průběhu celého života žen a jejich období nepřítomnosti na trhu práce. Z lidí ve věku nad 75 let hrozí chudoba či sociální vyloučení 22 % žen, zatímco u mužů je to 15 %. To má rovněž přímý negativní dopad na děti a rodiny. Celková hospodářská ztráta z důvodu rozdílů v zaměstnanosti žen a mužů činí 370 miliard EUR ročně.¹

Neexistence přiměřené dovolené za účelem péče o jiné závislé rodinné příslušníky je jednou z hlavních příčin nerovnoměrného rozdělení pečovatelských povinností.² 80 % veškeré péče poskytované v celé EU poskytují (neplacení) neformální pečovatelé, z nichž 75 % tvoří ženy. Znepokojující je, že to zahrnuje i mladé pečovatelky ve věku nižším než 17 let, u kterých mají překrývající se povinnosti negativní dopad na vzdělávání, zdraví a živobytí.

Jedním z hlavních důvodů pro neuplatnění žen na trhu práce jsou omezené možnosti nákladově efektivního, účinného a flexibilního spojení placené práce s rodinnými povinnostmi. Průměrná míra zaměstnanosti žen v EU je 64 % (v porovnání se 76 % u mužů). Ženy jsou rovněž nadměrně zastoupeny na pracovních místech na částečný úvazek. Zjištění Eurostatu odhalují, že 31,5 % pracujících žen v EU pracuje na částečný úvazek, oproti 8,2 % pracujících mužů. Pečovatelské povinnosti jsou příčinou pro nečinnost téměř 20 % ekonomicky neaktivních žen, zatímco u ekonomicky neaktivních mužů je tomu tak u méně než 2 %. To je v rozporu s evropskou strategií Evropa 2020 a s cílem dosažení zaměstnanosti 75 % mužů a žen do roku 2020. Zároveň to odporuje zásadám evropského pilíře sociálních práv, včetně rovných příležitostí pro muže a ženy týkajících se účasti na trhu práce a práva na dostupné kvalitní pečovatelské služby.

Vzhledem ke stárnoucímu evropskému obyvatelstvu je pravděpodobné, že se situace bude zhoršovat. Rostoucí poptávka po péči, vysoký výskyt neformální péče v Evropě a tlak na veřejné výdaje v některých zemích činí neformální péči do budoucna ještě důležitější. Je proto zřejmé, že neformální péči je nutné podporovat a v této souvislosti je nutné přijmout opatření,

¹ Zpráva nadace Eurofound (2016), „Rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů: výzvy a řešení“.

² Pro pečovatele v produktivním věku je složité kombinovat placenou práci s pečovatelskými povinnostmi, tudíž se pečovatelé mohou rozhodnout, že buď omezí počet pracovních hodin, nebo placenou práci opustí. Pečování rovněž může mít za následek vyhoření a stres. OECD (2011), *Help Wanted? Providing and Paying for Long-Term Care* („Hledáte pomoc? Poskytování a financování dlouhodobé péče“). Studie OECD týkající se politiky v oblasti zdraví.

kteřá pečovateliřm umořnř poskytovat pečř a zřroveň pracovat.

V definici pečovatelských služeb by měla být obsařena pečř o děti a předřkolnř pečř, pečř o seniory a pečř o osoby se zdravotnřm postiřenřm. Je naléhavě nutnř rozvřjet tyto pečovatelské služby, aby byly dostupnř a flexibilnř, aby vyhovovaly potřebřm rřzných rodin a mřenřm se potřebřm pečř. V rřmci toho by se měly zohlednit zvlřřtnř okolnosti jednotlivých rodičř, rodičř pracujřcř na čřstečnř řvazek, rodičř samostatnř vřdělenně činných nebo rodičř pracujřcř na směny. Kařdř jednotlivec by měl mřt mořnost zvolit si, jak se v rodině rozdělř pečovatelské povinnosti, zda využije služby mimo domov nebo zda zajistř tyto služby doma. Tyto mořnosti by měly být rovnoměrně dotovřny a podporovřny. Měla by existovat řada reálných mořností pro spojení řvorně a rozsahu potřebných služeb s pracř. Mořnosti kombinace práce s pečovatelskými povinnostmi by neměly zřvařnřm zpřsobem klřst překřřky sociálnřm a hospodřřřskému přřnosu, včetně platu a dřchodř.

Do budoucna by mělo být cřlem dosřhnout řvorně zajiřtění mateřřské dovolenně alespoř na 20 třdnř, kterou je mořnř sdřlet s otcem, přřčemř těchto 20 třdnř bude rozlořených před porodem nebo po nřm. Také by měly existovat zřruky v souvislosti s propuřtřenřm, nřvratem do stejně práce nebo na podobnou pozici a s diskriminaci zř řcelem ochrany těch, kdo se rozhodnou pro otcovskou dovolennou (v souladu s postojem Evropského parlamentu v prvnřm čtenř ke zlepřenř bezpečnosti a ochrany zdravř přř práci těhotných zaměstnanek a zaměstnanek krřtce po porodu nebo kojřcřch zaměstnanek ***I). Stejnř prřva by měla být postupně rozřřřena na vřechny, kdo si potřebujř vzřt dovolennou zř řcelem pečř o jině zřvislě osoby s chronickou potřebou pečř. Vřsledně rozdlřy v zaměstnanosti by navřc měly být zohledněny přř vytvřřenř penzijnřch plřnř.

Mř-li být toto vře zajiřtěno, musejř být pečovatelské služby rozvřjeny po konzultaci se zamřřlenřmi uřivateli a klienty. Potřebřm a představřm ohledně dostupnosti je třeba zcela porozumět.

Na institucionálnř řvornř by měl být monitorovřn přřstup ke službřm, a to i pro osoby ohrořeně sociálnřm vyloučenřm. To je dřležitě zejména s ohledem na proměnlivou povahu práce. Měly by být zohledněny řcinky digitalizace, zřvřšenř produktivita a přechod na oběhové hospodřřstvř zalořeně na službřch. Koncepce pečovatelských služeb by měla podporovat a umořřovat nově modely práce.

Zřroveň je dřležitě zajistřt, aby tyto instituce a mřsta, jeř poskytujř pečř, byla bezpečnřmi a přřznivřmi mřsty pro práci. Pokud se nebude investovat do osob, kterě si zvolř pečovatelské služby jako svou profesnř drřhu, kvalita služeb pro děti, osoby se zdravotnřm postiřenřm a seniory nebude nikdy tak vysokř, jak by mohla být.

Na evropskě řvornř by měly být vytvořeny a monitorovřny ukazatele třkajřcř se kvalitř pečř. Potě by bylo mořně uskutečřovat investice z evropských strukturálnřch fondř, aby se zajistřlo dosařenř cřlově řvorně a kvalitnřch služeb ve vřech členských střtech Evropskě unie. Členskě střty musř být vyzvřny, aby podřvaly zpřřvy o vyuřivřnř těchto fondř v dostatečně podrobněm členěnr, aby mohly být tyto informace analyzovřny na evropskě řvornř.

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	10.10.2018
Výsledek konečného hlasování	+: 17 -: 1 0: 8
Členové přítomní při konečném hlasování	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Ernest Urtasun, Anna Záborská, Maria Gabriela Zoană
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Biljana Borzan, Rosa Estaràs Ferragut, Lívia Járóka, Kostadinka Kuneva, Mylène Troszczynski

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

17	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Kostadinka Kuneva
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Biljana Borzan, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Maria Noichl, Maria Gabriela Zoaňá
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Ernest Urtasun

1	-
PPE	Angelika Niebler

8	0
ECR	Arne Gericke
ENF	Mylène Troszczynski
GUE/NGL	Malin Björk, João Pimenta Lopes
PPE	Heinz K. Becker, Anna Maria Corazza Bildt, Marijana Petir, Anna Záborská

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se